

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI ZA OKRES
od stycznia do grudnia 2008 roku**

Bolesławiec, maj 2009 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu jest jednostką samorządową Gminy Miejskiej, która realizuje zadania w ramach zadań własnych gminy i zadań zleconych przez administrację rządową.

Podstawowa działalność naszego Ośrodka prowadzona jest w oparciu o:

- 1/ ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.,
- 2/ ustawę o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.
- 3/ ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej z dnia 22 kwietnia 2005 r.,
- 4/ ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 07 września 2007 r.
- 5/ ustawę o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r.,
- 6/ ustawę kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r.,
- 7/ ustawę kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r.,
- 8/ ustawę o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z dnia 29 grudnia 2005 r.,
- 9/ ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.,
- 10/ ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.,
- 11/ ustawę o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 r.,
- 12/ ustawę – prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r.,
- 13/ ustawę o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. z późn. zm.,
- 14/ rozporządzenie ministra polityki społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- 15/ rozporządzenie ministra polityki społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 16/ rozporządzenie ministra gospodarki i pracy z dnia 25 października 2005 r., w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych,
- 17/ ustawę o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.
- 18/ ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 07 września 2007 r.

oraz w oparciu o wiele innych aktów prawnych.

W strukturach Ośrodka, oprócz jego głównej siedziby przy ul. Cichej 7, funkcjonują ośrodki wsparcia tj. jednostki organizacyjne pomocy społecznej dziennego pobytu służące utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku, do których należą:

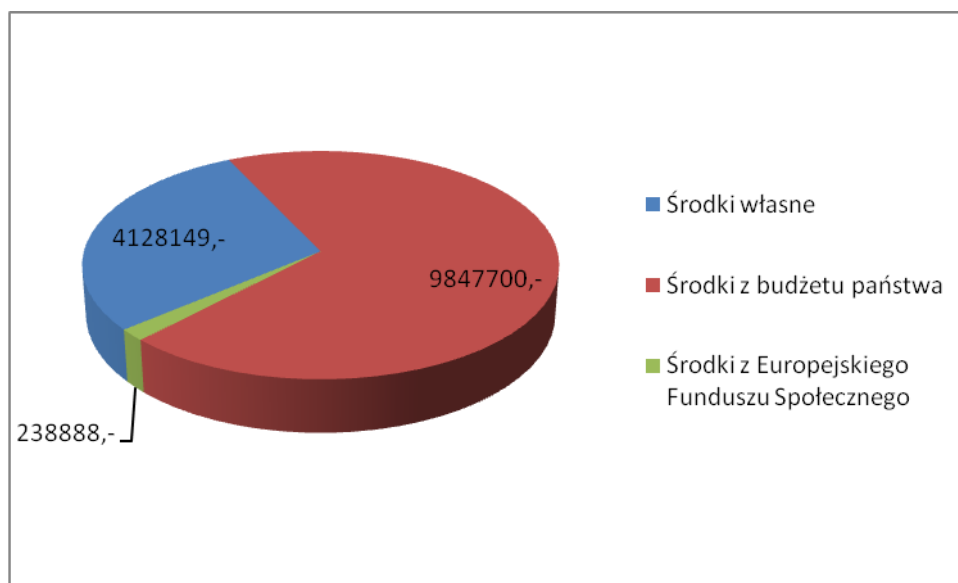
- **Dom Dziennego Pobytu** z siedzibą przy ul. Staroszkolnej 6c, - działający jako gospodarstwo pomocnicze,
- **Świetlica Terapeutyczna**- również zlokalizowana przy ul. Staroszkolnej 6c,
- **Środowiskowy Dom Samopomocy** z siedzibą w budynku Szpitala Wojewódzkiego przy ul. Aleja 1000-lecia,
- oraz **Drugi Środowiskowy Dom Samopomocy** przy ul. Parkowej 11.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności tych ośrodków przedstawiają **załączniki 1, 2, 3 i 4.**

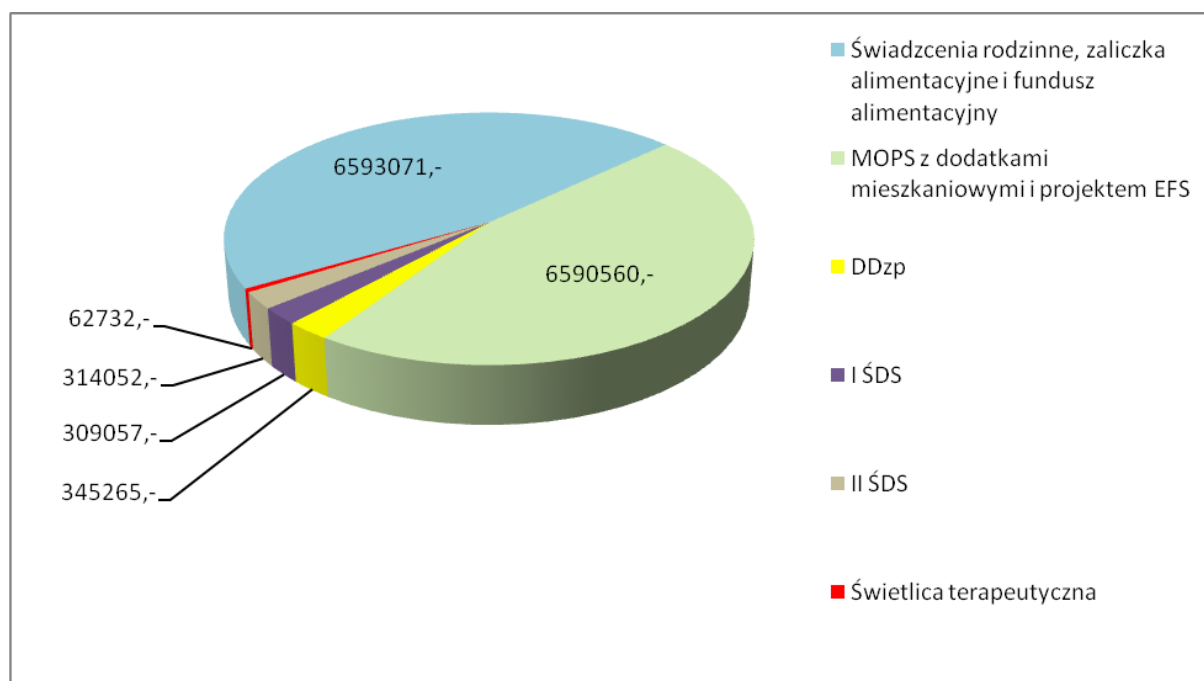
W 2008 roku w związku ze swoją działalnością Ośrodek wydał **10.125** decyzji administracyjnych o przyznaniu, zmianie bądź odmowie przyznania realizowanych świadczeń oraz wydatkował na te świadczenia łącznie **11.104.947 zł** . Cały budżet Ośrodka wyniósł **14.214.737,- zł** . Średnio rocznie Ośrodek posiadał 61,04 etatów, w tym 4,17 etatów robotniczych. W ramach współpracy

z Powiatowym Urzędem Pracy MOPS umożliwił odbycie stażu zawodowego 7 bezrobotnym na różnych stanowiskach pracy.

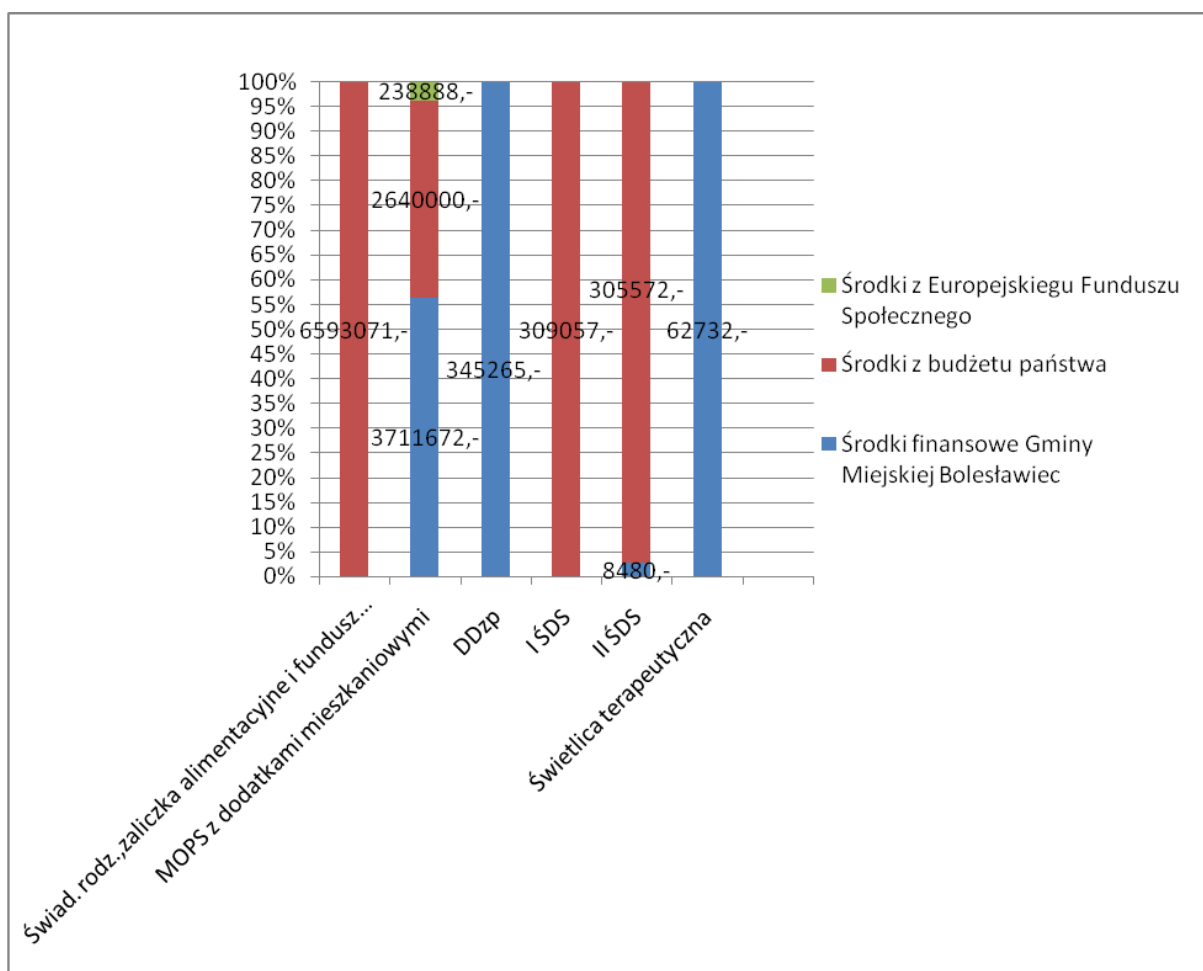
Rys. 1. Budżet Ośrodka w 2008 r. tj. 14.214.737 zł z podziałem na źródła finansowania:

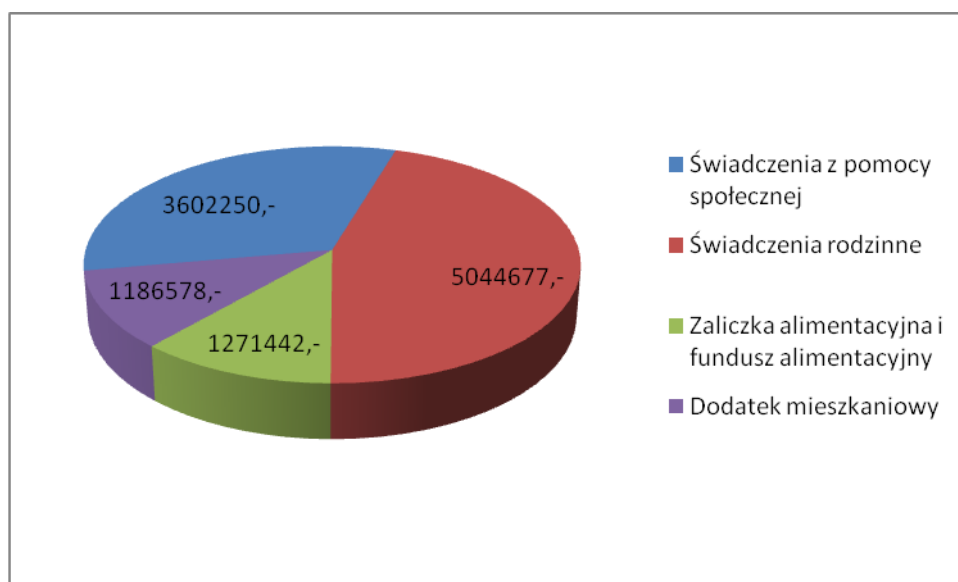
Rys. 2. Podział wydatków z uwzględnieniem jednostek organizacyjnych (tj. ośrodków wsparcia) oraz Sekcji Świadczeń Rodzinnych i Zaliczki Alimentacyjnej:

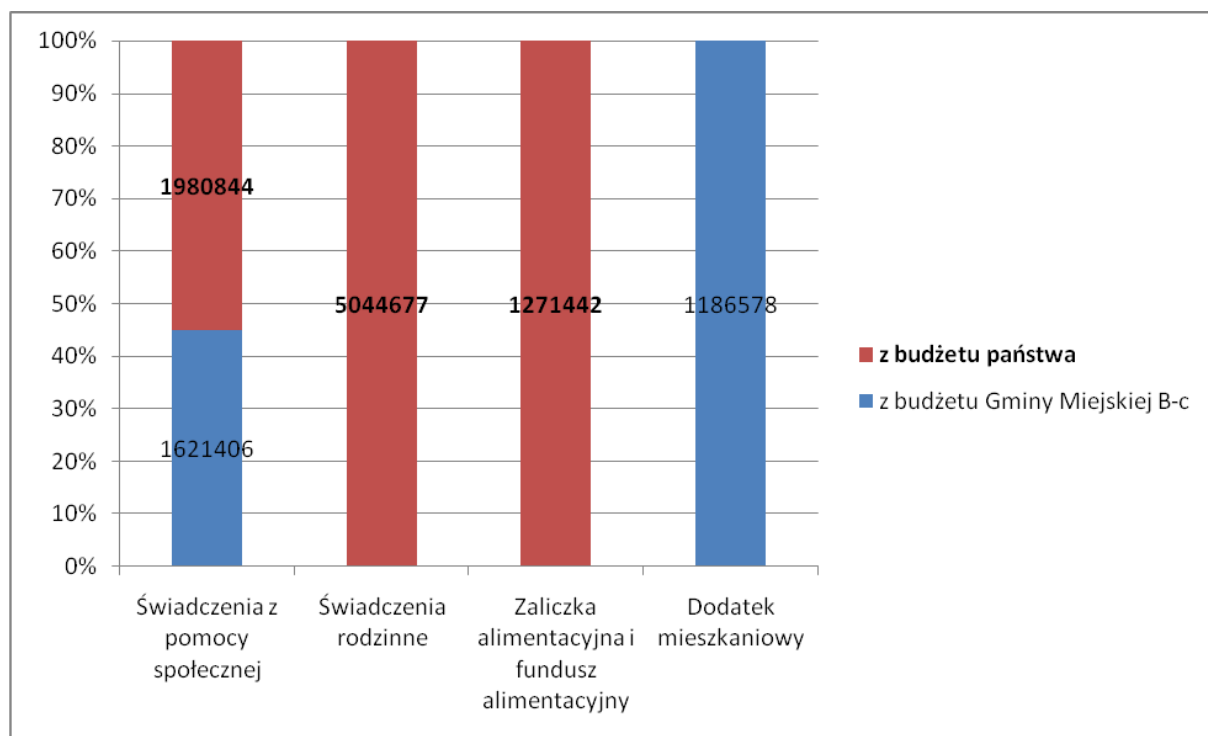
Rys.3 Podział środków finansowych w wydatkach Ośrodka na zadania własne i zlecone:

Rys. 4 Wielkość pomocy realizowanej przez Ośrodek w 2008 r. na rzecz mieszkańców z wyróżnieniem głównych form świadczeń w łącznej wys. 11.104.947,- zł :

Rys. 5 Formy zrealizowanej w 2008 r. pomocy z uwzględnieniem udziału środków z budżetu państwa oraz Gminy Bolesławiec:

REALIZACJA ZADAŃ Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ :

Realizując zadania z pomocy społecznej Ośrodek udziela wsparcia osobom i rodzinom, które przy pomocy własnych środków, możliwości i uprawnień nie są w stanie rozwiązywać swoich problemów życiowych. Celem naszym jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb osób i rodzin, umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, tworzenie poczucia bezpieczeństwa dla całej społeczności lokalnej. Staramy się, aby pomoc realizowana przez nas była otwarta na problemy występujące w środowisku, elastyczna w formach działania i różnorodna w świadczeniach.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, których rzeczywisty dochód (netto) nie przekracza kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej i które jednocześnie cechuje szczególna sytuacja lub dysfunkcja określona w art. 7 cyt. ustawy. W 2008 roku kryterium dochodowe

- dla osoby samotnie gospodarującej wynosiło 477 zł ,
- dla osoby w rodzinie: 351 zł.

Dysfunkcje z powodu których pomocy społecznej udziela się w szczególności to: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Wachlarz okoliczności stanowiących uzasadnienie do ubiegania się o pomoc społeczną jest bardzo szeroki. Jednakże najbardziej liczną grupę klientów Ośrodka stanowią osoby i rodziny dotknięte bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą i bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych często połączoną z niewydolnością ekonomiczną.

Charakterystykę gospodarstw domowych objętych pomocą w 2008 r. z wyszczególnieniem powodów trudnej sytuacji życiowej przedstawia **załącznik nr 5**.

Na przestrzeni 2008 r. pomoc w różnych formach skierowana została do **1.365 gospodarstw domowych**, liczących łącznie 2.982 osób. W całym 2008 r. wydano **5.531 decyzji** administracyjnych o przyznaniu bądź odmowie przyznania świadczeń z pomocy społecznej. Wydatkowano na pomoc pieniężną, usługową i rzeczową kwotę: **3.602.250,- zł**.

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej obejmują:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- 2) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ,
- 3) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- 5) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 6) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Realizacja zadań zleconych.

Środki na realizację i obsługę w/w zadań zapewnia budżet państwa.

Świadczenia przyznawane są w ściśle określonych sytuacjach, szczegółowo opisanych w ustawie o pomocy społecznej. Przy rozpatrywaniu uprawnień do nich nie ma zastosowania uznaniowość administracyjna.

W 2008 r. na realizację zadań zleconych wydatkowano łącznie kwotę **715.946 ,- zł.** W tym 537.737 zł wyniosła wypłata **zasiłków stałych** dla 196 osób. Przyznawane one są osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli ich dochód (lub dochód na osobę w rodzinie) jest niższy od kryterium dochodowego. 153 osoby korzystające z zasiłku stałego ma również opłacaną **składkę na ubezpieczenie zdrowotne** (9% od wysokości otrzymywanego zasiłku stałego), na którą w 2008 r. wydano łącznie 51.444 zł. Drugą, co do wielkości wydawanych środków, formę pomocy stanowią **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, świadczone w miejscu zamieszkania. Z usług tych skorzystało 25 osób, łącznie z 8.209 godzin usługowych, na kwotę 119.239 zł. Podopieczni ponoszą odpłatność za świadczone usługi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W 2008 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizowane były przez Grupową Specjalistyczną Praktykę Pielęgniarską s.c. z siedzibą w Bolesławcu, ul. Kubika, Alina Larysz i Ewa Lisiewska - podmiot wyłoniony w drodze „przetargu nieograniczonego”, zgodnie z ustawą – prawo zamówień publicznych.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26.09.2008 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody spowodowane przez suszę lub huragan w 2008 r. - udzielono pomocy 8 rodzinom na kwotę 7.526 zł .

Szczegółowe wykonanie zadań zleconych przedstawia **załącznik nr 6.**

Zadania własne z zakresu pomocy społecznej

I o charakterze obowiązkowym obejmują:

- 1/ opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- 2/ sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- 3/ udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- 4/ przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- 5/ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- 6/ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- 7/ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podst. przepisów o powszechnym ubez. w NFZ,
- 8/ przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- 9/ opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny,
- 10/ praca socjalna,
- 11/ organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zab. psychicznymi,
- 12/ prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiek.-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,

- 13/ tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- 14/ dożywianie dzieci,
- 15/ sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- 16/ kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- 17/ sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego,
- 18/ utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

II o charakterze fakultatywnym:

- 1/ przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- 2/ przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- 3/ prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- 4/ podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.
- 5/ współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Realizacja zadań własnych.

Na realizację zadań własnych w 2008 roku wydatkowano kwotę **2.558.744,- zł** wraz z dotacją z budżetu Wojewody Dolnośląskiego na realizację programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania", która wynosiła 842.298,- zł oraz na zasiłki okresowe w wys. 422.600,- zł .

W 2008 r. najważniejszym zadaniem realizowanym przez Ośrodek było zapewnienie wszystkim uprawnionym mieszkańcom Bolesławca pomocy w zakresie dożywiania, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 7 roku życia, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych , niepełnosprawnych i bezrobotnych.

Pomoc ta realizowana w ramach programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" mogła być kierowana do osób i rodzin, których dochód nie przekroczył poziomu 150% kryterium dochodowego. Uchwałą nr XXI/189/08 Rady Miasta z dnia 26 marca 2008 r. podwyższono ww. kryterium dla dzieci do 7 r.ż. i uczniów do wysokości 200% kryterium dochodowego, a także dla dorosłych jednak pod warunkiem własnej dopłaty do posiłków w wys. 80% ich kosztów.

Najbardziej powszechną formą udzielanej pomocy były **zasiłki celowe na zakup żywności, świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych**, z których skorzystało 712 rodzin (w nich 1.741 osób) na łączną kwotę 1.056.461,- zł oraz **posiłki** realizowane w stołówkach szkolnych, w przedszkolach, w Domu Dziennego Pobytu i w Barze, na które wydatkowano 342.073,- zł. Z posiłków skorzystało 518 osób, w tym: 412 osób to uczniowie szkół, 59 osób to dzieci do 7-go roku życia, 47 – to osoby dorosłe.

Ponadto z przyznanej dotacji na realizację programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" – 5.298,- zł przeznaczono na doposażenie dwóch przedszkoli miejskich oraz Domu Dziennego Pobytu :

- w MPP nr 2 i MPP nr 3 zakupiono brakujące artykuły kuchenne,
- w DDzP zakupiono naczynia i sztućce.

Należy podkreślić, iż w ramach omawianego programu wydano 26 decyzji odmawiających udzielenia pomocy: 19 z powodów nie spełniania kryterium dochodowego, 7 z powodu marnotrawienia środków i braku współpracy z pracownikiem socjalnym.

Warto także nadmienić, że Ośrodek w 2008 r. (podobnie jak w latach poprzednich) dofinansował działalność Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w zakresie dystrybucji żywności z Unii Europejskiej kwotą 14.000,- zł (kwotę tę ujęto w środkach w ramach działalności Ośrodka).

Szczegółowa informacja z realizacji programu znajduje się w **załączniku nr 7**.

Ważną formę pomocy stanowią **zasiłki okresowe**. W 2008 r. skorzystało z nich 497 rodzin (w nich 1.240 osób) na łączną kwotę **422.600,- zł**. Średnia miesięczna wysokość zasiłku okresowego wyniosła 167 zł. Największą grupę podopiecznych korzystających z zasiłków okresowych stanowią osoby lub rodziny dotknięte bezrobociem: 384 rodzin (987 osób w tych rodzinach).

Istotną cechą zasiłków okresowych jest to, że wysokość zasiłku okresowego zależna jest ściśle od deficytu finansowego osoby czy rodziny (tj. różnicy między kryterium dochodowym a rzeczywistym dochodem), a jego minimalna wysokość nie mogła być mniejsza niż:

50 % deficytu, nie mniej jednak niż 20 zł.

Zgodnie z art. 147 ustawy o pomocy społecznej zasiłki okresowe w minimalnej wysokości pokrywane są z budżetu państwa w formie dotacji celowej. Na 2009 r. złożono zapotrzebowanie do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego na kwotę 499.000,- zł.

Bardzo ważną formą pomocy środowiskowej są **usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne**, realizowane w miejscu zamieszkania osoby chorej lub niepełnosprawnej. Świadczone one są na rzecz osób, które ze względu na stan zdrowia i wiek bezwzględnie tej pomocy wymagają. Są to głównie osoby samotne i samotnie zamieszkujące, którym rodzina nie jest w stanie zabezpieczyć właściwej opieki. Usługi opiekuńcze zapewniają pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, pielęgnację wg zaleceń lekarskich i w miarę możliwości spełniają również funkcję podtrzymywania kontaktów z otoczeniem. Samotna starość i związane z nią zniedołężnienie, choroby - znacznie ograniczające samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie - coraz częściej wymuszają konieczność korzystania z tej formy pomocy.

W 2008 r. z usług opiekuńczych w tym specjalistycznych skorzystało 130 osób, z łącznej liczby 36.841 godzin, na kwotę **362.845,- zł**. Średnio miesięcznie 1 osoba skorzystała z 23,6 godzin usług. Pełny koszt 1 godziny usługi opiekuńczej zwykłej wynosił 9,50 zł, natomiast 1 godziny usługi specjalistycznej, w zależności od rodzaju: 20 zł, 15 zł i 12 zł.

W podanych wyżej wydatkach udział kosztów na specjalistyczne usługi opiekuńcze finansowanych ze środków własnych gminy – czyli kierowanych do osób bez zaburzeń psychicznych – wyniósł 49.497,- zł, a skorzystało z nich 18 osób z 3.857 godzin usług..

Następnym zadaniem pochłaniającym znaczne środki finansowe jest odpłatność za **pobyt w domu pomocy społecznej**. Mieszkańcy Bolesławca, których stan zdrowia bezwzględnie wymaga skierowania do placówki zapewniającej całodobową opiekę, kierowani są do domów pomocy społecznej w najbliższej okolicy, tj. do Zgorzelca, Jawora, Legnicy, Nielestna, Kłodzka, Mirska, Wrocławia. W 2008 r. w domach pomocy społecznej przebywało 22 osoby, na opłatę ich pobytu wydatkowano kwotę **333.500,- zł**.

Wskazane jest bardzo, aby równoległe z budową Domu Pomocy Społecznej w Bolesławcu uwzględnić potrzebę utworzenia „mieszkań chronionych” dla osób z zaburzeniami psychicznymi (chorych psychicznie, jak i upośledzonych umysłowo). Pomoc realizowana w postaci „mieszkania chronionego” sprawdza się już w Polsce i w innych krajach europejskich. Dzięki uzupełniającym się działaniom pomocowym ośrodków wsparcia i utworzonych mieszkań chronionych osoby z zaburzeniami psychicznymi z naszego miasta mogłyby otrzymać komplementarną, fachową i zgodną z europejskimi standardami pomoc gminy.

Innym ważnym zadaniem obowiązkowym gminy jest **udzielanie schronienia osobom bezdomnym**. Gmina Miejska Bolesławiec wspiera dotacją działalność Schroniska dla osób bezdomnych w Bolesławcu, prowadzonego przez Polski Czerwony Krzyż. Pracownicy socjalni Ośrodka ściśle współpracują z personelem Schroniska: przygotowując wywiady środowiskowe z wnioskami na zasiłki stałe lub o dodatkową pomoc celową np. na wyrobienie dowodu osobistego, na zakup leków, lub w celu wysłania wywiadów do innych ośrodków pomocy społecznej.

Ponadto tut. Ośrodek współpracuje z innymi schroniskami i noclegowniami w całej Polsce, gdzie przebywają bezdomni z ostatnim meldunkiem z Bolesławca. Za pobyt bezdomnych w innych placówkach Ośrodek pokrywa koszty wg not obciążeniowych.

W 2008 r. z tego tytułu wydano **8.530,- zł** za pobyt 13 osób bezdomnych w schroniskach poza naszym miastem np. w Zgorzelcu, w Leśnej, we Wrocławiu, w Jeleniej Górze.

Pomoc fakultatywna realizowana **w postaci zasiłków celowych** przyznawana jest w szczególności **na opał** (185.454,- zł dla 386 rodzin), **na leki** (40.685,- zł dla 241 rodzin), **na opłatę kosztów stałych przedszkola** (5.478,- zł za 12 dzieci), a także na opłatę rachunków za energię elektryczną, gaz, czynsz, na zakup odzieży i obuwia oraz na dofinansowanie innych potrzeb związanych z bieżącym utrzymaniem. Łącznie z zasiłków celowych skorzystało 847 rodzin na kwotę **363.258,- zł**. Zasiłki pieniężne w uzasadnionych przypadkach, a w szczególności korzystania ze świadczeń pieniężnych w sposób niezgodny z przeznaczeniem realizowane są w formie rzeczowej tj. w bonach towarowych oraz talonach na opał. Bony towarowe realizowane były w sklepie „INTERMARCHE” na łączną kwotę 68.955,- zł, natomiast talony na opał realizowano w Zakładach Energetyki Ciepłej przy ul. Gałczyńskiego, od lipca 2008 r. w składzie opałowym „JUNIOR” - na łączną kwotę 89.494,- zł.

Szczególnym zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest **praca socjalna**. Jest to na bieżąco wykonywana czynność zawodowa pracowników socjalnych, oznaczająca działalność profesjonalną ukierunkowaną na poprawę warunków życia jednostek i zbiorowości, niesienie ulgi w cierpieniu i rozwiązywanie problemów społecznych. Pracownicy socjalni jako specjaliści od pomocy pracują z ludźmi, po to aby wzmocnić ich kompetencje i poprawić funkcjonowanie społeczne, umożliwić im dostęp do różnych form wsparcia społecznego i zasobów, tworzyć humanitarne i wrażliwe na ludzkie potrzeby usługi społeczne oraz działać na rzecz zwiększenia zasięgu oddziaływania instytucji świadczących pomoc.

Opiera się również na wszelkiego rodzaju poradnictwie m.in. prawnym, ekonomicznym, psychologicznym, pedagogicznym, a także na podejmowaniu różnych interwencji w celu załatwienia trudnych spraw klientów. Ten osobisty rodzaj usług społecznych znajduje zastosowanie nie tylko w działalności na rzecz ubogich, ale obejmuje większą populację potrzebujących pomocy, którymi są również osoby i rodziny samodzielnie ekonomicznie, ale bezradne wobec trudności czy problemów jakie wystąpiły w ich życiu, a mających głównie związek z alkoholizmem, przemocą, bezrobociem, długotrwałą chorobą czy inwalidztwem. Obserwuje się stały wzrost zapotrzebowania na ten rodzaj wsparcia. Nasi pracownicy pomagają ofiarom budować indywidualne programy przeciwdziałania przemocy, podejmują interwencje, edukują oraz towarzyszą im i wspierają w dokonywaniu konstruktywnych zmian w życiu. Pomoc udzielana jest w formule kontaktu indywidualnego.

Od lutego 2008 r. Ośrodek posiada certyfikat Dolnośląskiej Akademii Aktywności Lokalnej.

Oznacza to, iż prowadzi również działania związane z metodą **środowiskowej pracy socjalnej**. Formuła ta zakłada aktywizację społeczności lokalnej i prowadzenia takich działań, które sprawiają, iż problemy występujące w danej społeczności lokalnej rozwiązywane będą „wewnętrzny

siłami” tego środowiska. Integruje społeczeństwo, zapobiega powiększaniu zjawiska wykluczenia społecznego, sprzyja samorealizacji i rozwojowi osobistemu, obejmuje swym zasięgiem wszystkich mieszkańców – nie tylko klientów pomocy społecznej.

Działania środowiskowe pracownicy socjalni wdrażali na osiedlu mieszkań socjalnych przy ul. Kościuszki.

W odniesieniu do potrzeb dzieci i młodzieży we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w okresie wakacyjnym pracownicy socjalni zorganizowali dla dzieci i młodzieży już drugą edycję „Wakacje sportowe – wakacje bez nudy”; w każdą środę dzieci miały możliwość uczestniczyć w zorganizowanych zabawach, konkursach i zawodach sportowych; ponadto od stycznia do kwietnia oraz od września do grudnia 2008 r. dzieci w wieku szkolnym systematycznie raz na 2 tygodnie uczestniczyły w zajęciach na basenie krytym pod opieką pracownika socjalnego i ratowników doskonaliły swoje umiejętności pływackie. Efektem prowadzonych działań jest wyraźnie zauważalna większa integracja rodzin, rozbudzona aktywność dorosłych mieszkańców przejawiająca się w przejęciu organizacji pikników i festynów okolicznościowych, zwiększenie poczucia wpływu na własne życie i tym samym większa motywacja do jego kreowania. Dowodem na to jest powstanie Stowarzyszenia „Kropla Nadziei” we wrześniu 2008 r., odremontowanie przystanku autobusowego, zagospodarowanie ronda, cotygodniowe sprzątanie całego terenu osiedla, ale także działania o charakterze wychowawczym we współpracy ze Strażą Miejską, Policją, Strażą Pożarną, PCK.

Realizując zadania pomocy społecznej MOPS podejmuje czynną współpracę ze szkołami, sądem, prokuraturą, policją, Strażą Miejską, Powiatowym Urzędem Pracy, zakładami pracy, zakładami służby zdrowia oraz wieloma innymi instytucjami jak również organizacjami społecznymi.

Sytuacja Ośrodka w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu prawnym i społecznym jest złożona, stawia przed nim - jako instytucją lokalnej polityki społecznej - poważne wyzwania. Ich waga jest nie do przecenienia, szczególnie w powiązaniu ze zmieniającym się obliczem bezrobocia, zjawiskiem „starzenia się” społeczeństwa, problemami w opiece zdrowotnej, pogłębianiu się zjawiska, znanego również w krajach zamożnych, nazywanego wykluczeniem społecznym. Wymaga wypracowywania nowych procedur, rozwiązań i metod pracy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zintensyfikował działania zmierzające do podniesienia standardów i sprawności obsługi klienta. Osiągnięciu tego celu sprzyja nowy podział rejonów pracy i stały pomiar ilości i jakości pracy pracowników socjalnych (liczba przyjętych wniosków, przeprowadzonych wywiadów, ocena merytoryczna), zmiany w organizacji pracy pracowników socjalnych (elastyczny czas pracy umożliwiający realizację programów środowiskowych, praca zespołowa) oraz systematyczne szkolenia zawodowe, finansowane głównie ze środków unijnych, a także cykliczne szkolenia wewnętrzne, których tematyka odpowiadała na aktualne zapotrzebowanie.

Mimo zwiększenia liczby pracowników socjalnych (od października 2006 r.) do 19-tu – nasz Ośrodek ciągle nie spełnia ustawowych zaleceń zatrudniania co najmniej 1 pracownika socjalnego na 2 tys. mieszkańców. Coraz wyraźniej zarysowują się trudności w pozyskaniu nowych pracowników socjalnych (choćby na umowę zastępstwa) – jest mało zainteresowanie ofertą pracy, a proponowane wynagrodzenie w stosunku do obowiązków i odpowiedzialności odbierane jest jako nieatrakcyjne. Z podobnych przyczyn w Ośrodku od grudnia 2006 r. nie udało się zatrudnić psychologa.

Szczegółowe wykonanie zadań własnych przedstawia **załącznik nr 8**.

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZALICZKI ALIMENTACYJNEJ, ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu realizuje wypłatę świadczeń rodzinnych, oraz wypłatę zaliczek alimentacyjnych a od 01 października 2008 r. świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego - o ile egzekucja prowadzona przez komornika sądowego jest bezskuteczna, a także realizuje opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i ubezpieczenie zdrowotne od wypłacanych świadczeń rodzinnych. Od dnia 01 września 2006 r. tut. Ośrodek jest jedynym organem właściwym do wypłacania wszelkich świadczeń rodzinnych. Działalność Ośrodka w tym zakresie jest w całości finansowana z budżetu państwa.

Na realizację powyższych zadań w 2008 r. otrzymano środki finansowe w kwocie 6.594.317,- zł z budżetu państwa, które ostatecznie wydatkowano w łącznej wysokości **6.593.071,- zł**, co stanowi 99,98% planu, z przeznaczeniem na:

- wypłatę świadczeń rodzinnych – 5.008.419,- zł;
- wypłatę zaliczek alimentacyjnych – 883.776,- zł;
- wypłatę świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego - 387.666,- zł
- opłacanie składek na ubezp. emerytalne i rentowe w kwocie - 27.941,- zł dla 29 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, a osoba nie podlega tym ubezpieczeniom z innego tytułu, nie ukończyła określonego wieku i nie posiada okresu składkowego uprawniającego do świadczeń emerytalnych,
- opłacanie składek na ubezp. zdrowotne – 8.317,- zł dla 18 osób,
- koszty obsługi – 236.952,- zł, w tym wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi
- oraz pozostałe wydatki bieżące, w tym 40.000 zł na wdrożenie w 2008 r. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W związku z realizacją świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego MOPS przyjął w 2008 r. :

- **2.203** wnioski o ustalenie prawa do świadczeń powyższych świadczeń oraz wydał
- **2.930 decyzji** administracyjnych (przyznających, zmieniających, zawieszających, uchylających bądź odmawiających przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zaliczki alimentacyjnej, stwierdzających wysokość nienależnie pobranych świadczeń oraz umarzających),

Liczba świadczeniobiorców w stosunku do roku 2008 nie wzrosła, ponieważ kryterium dochodowe na jednego członka w rodzinie nie zmieniło się od 01 maja 2004 roku wynosi 504,00 zł netto, a w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności 583,00 zł netto.

W okresie sprawozdawczym w ramach postępowania wobec dłużników alimentacyjnych przeprowadzono 18 wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania dłużników i podjęto 64 próby przeprowadzenia takich wywiadów, które nie doszły do skutku z winy dłużników.

Pracownicy Sekcji Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego prowadzą rozległą korespondencję z wieloma podmiotami w celu pozyskania informacji mających wpływ na skuteczność egzekucji świadczeń alimentacyjnych. Między innymi skierowano;

- 38 wezwań do dłużników w celu ustalenia terminu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego;
- 89 wniosków do Powiatowego Urzędu Pracy o udostępnienie danych;
- 42 pisma do komornika dot. dłużników alimentacyjnych;
- 12 wniosków do Powiatowego Urzędu Pracy o dokonanie aktywizacji zawodowej.

Zestawienie w formie tabelarycznej z realizacji świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej przedstawia **załącznik nr 9**.

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ Z USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu na podstawie Zarządzenia nr 354/05 z dnia 30 listopada 2005 r. Prezydenta Miasta Bolesławiec został upoważniony od 01 stycznia 2006 r. do przyznawania i wypłacania dodatków mieszkaniowych dla osób z terenu miasta Bolesławiec. Na 2008 r. zaplanowano środki finansowe na realizację dodatków mieszkaniowych w wys. 1.356.000,- zł, z czego w okresie sprawozdawczym wydatkowano **1.186.577,61- zł**, tj. 87,51 % planu.

Na powyższy wydatek składają się kwoty przekazane użytkownikom mieszkań:

- 1/ z zasobów gminy – 816.852,- zł,
- 2/ pozostałych – 369.726,- zł z tego:
  - spółdzielczych – 216.537,- zł,
  - innych – * 153.189,- zł.

* użytkowników innych tworzą: mieszkania zakładowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS oraz indywidualni właściciele domów jednorodzinnych.

Średnia miesięczna wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych dla zasobów mieszkaniowych:

- 1/ gminy wynosi - 68.071,- zł,
- 2/ spółdzielczych – 18.045,- zł,
- 3/ innych – 12.766,- zł

Ogółem: 98.882 zł.

Średnia miesięczna wysokość wypłaconego dodatku mieszkaniowego wyniosła **146,78 zł**. Najniższy dodatek mieszkaniowy wypłacono w zasobach „prywatnych” (domki jednorodzinne) i wyniósł on 35,53 zł miesięcznie, a najwyższy w zasobach „innych” (Wojskowa Agencja Mieszkaniowa PKP, itp.) i wyniósł 210,07 zł miesięcznie.

W omawianym okresie z pomocy w postaci „dodatku mieszkaniowego” skorzystało **948 gospodarstw domowych**, wydano **1.315 decyzji przyznających** dodatek mieszkaniowy oraz **113 decyzji odmawiających** prawa do dodatku oraz **188** innych decyzji administracyjnych. Średnia miesięczna liczba osób, ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego, dla których wydano pozytywne decyzje, wynosi **109 osób**.

Średnia wysokość miesięcznego dodatku mieszkaniowego jest większa od porównywalnego w 2007 r. o 9,60 zł na co miał wpływ:

- wzrost opłat czynszowych,
- spadek dochodów gospodarstw domowych osób ubiegających się o przyznanie dodatku ,
- wzrost ceny 1 kWh energii elektrycznej, będącej podstawą wyliczenia kwoty ryczału w lokalach nie posiadających: centralnego ogrzewania, centralnej ciepłej wody i instalacji gazu przewodowego.

Natomiast nieznaczny spadek liczby wnioskodawców ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego (ze 130 do 119 miesięcznie) spowodowany jest:

- wzrostem dochodów gospodarstw domowych, z tytułu rewaloryzacji rent, emerytur i wzrostem najniższego wynagrodzenia, przy zachowaniu dotychczasowych kryteriów przyznania dodatku mieszkaniowego.
- wyjazdem do pracy za granicę członków gospodarstw domowych wnioskodawców i nie spełniania kryterium powierzchni normatywnej mieszkania, w zależności od liczby osób zamieszkujących i tworzących z wnioskodawcą wspólne gospodarstwo domowe,
- brakiem zmian w ustawie o dodatkach mieszkaniowych łagodzących skutki wzrostu dochodu gospodarstw domowych (brak zmian kryteriów),
- obawą przed konsekwencjami spowodowanymi ujawnieniem pracy dorywczej („na czarno”) w kraju lub zagranicą, osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego wnioskodawcy,
- traktowanie dodatku mieszkaniowego jako zasiłku z pomocy społecznej, a nie obligatoryjnego świadczenia należnego mieszkańcom Gminy Miejskiej Bolesławiec spełniającym kryteria jego przyznania.

Sprawozdanie z działalności Domu Dziennego Pobytu za rok 2008

Dom Dziennego Pobytu jest ośrodkiem wsparcia dziennego zapewniającym pomoc osobom starszym, samotnym, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność takiej pomocy wymagają. Służy utrzymaniu seniorów w dobrej sprawności psychofizycznej niezbędnej do jak najdłuższego, samodzielnego funkcjonowania tzn. pozostawania we własnym domu i środowisku. Celem działania ośrodka jest świadczenie osobom w wieku emerytalnym, a także o ograniczonej sprawności fizycznej pomocy w organizacji ich życia codziennego. Do korzystania z usług uprawnia decyzja administracyjna z tut. Ośrodka w oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego.

- Dom Dziennego Pobytu, dysponuje limitem miejsc na 100 osób,
- z usług Domu od stycznia do grudnia 2008 r. skorzystało 105 samotnych emerytów i rencistów z terenu miasta Bolesławca ;
- średnia wieku korzystających wyniosła 78 lat. Pobyt w ośrodku przewyższa samotność, przedłuża samodzielne, niezależne życie w społeczeństwie, wyzwala aktywność zainteresowania. Tworzą się grupy samopomocy, przyjaźnie a także małżeństwa.

W Domu zatrudnionych było 7 osób na 5,92 etatach.

Zakres usług świadczonych przez DDzP obejmuje w szczególności: aktywizację fizyczną, aktywizację umysłową seniorów, możliwość skorzystania z kąpieli oraz z automatu pralniczego, zaspokojenie potrzeb towarzyskich i kulturalnych, terapię zajęciową. Dom zapewnia także gorący posiłek w postaci obiadu, za który seniorzy ponosili w 2008r. odpłatność zgodnie z obowiązującą tabelą odpłatności /od 4.90 zł – do 7,00 zł za 1 obiad /. Osobom z dochodem mniejszym niż 150% kryterium dochodowego określonego przez ustawę o pomocy społecznej MOPS opłacał posiłki w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Seniorzy, których dochód jest wyższy od 175% kryterium ustawowego ponosili także odpłatność za pobyt w placówce. Wysokość tej odpłatności kształtowała się w granicach od 5,50 zł do 20 zł od osoby za każdy miesiąc korzystania z usług domu.

W okresie od stycznia do grudnia wydano 15.218 obiadów, a także liczne okazjonalne poczęstunki (składkowe).

W ramach zajęć w Domu Dziennego Pobytu organizowane są spotkania okolicznościowe, imprezy kulturalno rozrywkowe i krajoznawcze, a także wyjazdy zagraniczne, spotkania świąteczne z uwzględnieniem tradycji i zwyczajów. Prowadzone są stałe zajęcia takie jak: gimnastyka ogólnie usprawniająca indywidualna i grupowa, terapia tańcem, ćwiczenia pamięci, zajęcia edukacyjne, muzykoterapia, doskonalenie umiejętności plastycznych i śpiewania.

W 2008 r. m.in. seniorzy uczestniczyli w przeglądzie dorobku artystycznego seniorów zorganizowanym pod patronatem Burmistrza Miasta Lubania w Lubaniu. Ponadto wyjeżdżali na sympozjum edukacyjne do miejscowości Schmochtitz w Niemczech, w którym brali udział seniorzy z Niemiec, Czech i Polski, a którego tematem wiodącym była ochrona środowiska i produkcja biogazów . W maju odbyło się uroczyste spotkanie z udziałem m.in. władz naszego miasta z okazji 20-lecia Domu.

Dom jako gospodarstwo pomocnicze w 2008 roku pozyskiwał przychody:

- 26.317,- zł z dzierżawy pomieszczeń (dla Związku Nauczycielstwa Polskiego, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Świetlicy Terapeutycznej MOPS, gabinetu lekarskiego, oraz mieszkania prywatnego, a także wynajmu sal na spotkania i imprezy okazjonalne;
- 86.762,- zł z odpłatności za obiady;
- 6.952,- zł z odpłatności za pobyt w Domu;
- 61,- zł – odsetki, wynagrodzenie „Płatnika”.

Razem: 120.092,- zł

Przychody te przeznaczane były na bieżącą działalność ośrodka, dodatkowo finansowaną z budżetu naszego miasta w postaci dotacji przedmiotowej, która w 2008 r. wyniosła **225.173,-zł** . Łącznie wydano na działalność Domu Dziennego Pobytu **345.265,- zł** .

Sprawozdanie z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy za rok 2008

Środowiskowy Dom Samopomocy jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej świadcząca usługi specjalistyczne, wspierająco-rehabilitacyjne - na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu miasta Bolesławiec.

Placówka z siedzibą na terenie Szpitala Wojewódzkiego przy al. 1000-lecia, dysponuje 30 miejscami.

Placówka dysponuje 30 miejscami, w 2008 r. zatrudniała: 1 kierownika, 1 pielęgniarkę, 3 terapeutów zajęciowych, 1 pedagoga – terapeutę, 1 plastyka (0,5 etatu), oraz 1 pracownika księgowości (0,5 etatu – pracownik ma stanowisko pracy w MOPS). Średnioroczny wskaźnik zatrudnienia to 6,5 etatu przeliczeniowego.

Dodatkowo placówka zlecała prowadzenie indywidualnych i grupowych zajęć psychoterapeutycznych psychologowi.

W ciągu 2008 r. 1 osoba odbywała w Środowiskowym Domu Samopomocy przygotowanie zawodowe dla osoby długotrwale bezrobotnej na stanowisku opiekuna osoby niepełnosprawnej.

Podopiecznymi ośrodka w 2008 r. były osoby pełnoletnie o rozpoznanej schizofrenii lub zaburzeniach z jej kręgu, depresji, osoby z zaburzeniami psychicznymi sprzężonymi z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby niepełnosprawne intelektualnie.

byli to emeryci i renciści, osoby bezrobotne, a także młodzież, która okresowo lub całkowicie musiała zaniechać dalszej edukacji z przyczyn pogarszającego się stanu zdrowia psychicznego.

W ciągu 2008 r. z usług ŚDS, na podstawie decyzji wydanych przez Dyrektora MOPS w Bolesławcu, skorzystało łącznie 37 osób. Wśród nich 27 - to osoby chore psychicznie, 10 to osoby niepełnosprawne intelektualnie.

Średnio w zajęciach terapeutycznych organizowanych przez ŚDS uczestniczyło 20 osób dziennie i 28 osób miesięcznie.

Stan na dzień 31.12.08 r. wynosił 27 uczestników terapii ŚDS (15 kobiet i 12 mężczyzn), w tym 4 podopiecznych, którzy trafili do Środowiskowego Domu Samopomocy pierwszy raz oraz 2 osoby, które po dłuższej przerwie w korzystaniu z usług, powróciły do placówki. W tym okresie odeszło z ośrodka 8 osób (jedna z powodu zgonu) .

Uczestnicy terapii mogli korzystać w ŚDS z indywidualnie opłacanych obiadów, które w 2008 r. zamawiane były w stołówce działającej przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Bolesławcu.

W ramach usług placówki uczestnicy terapii obligatoryjnie otrzymywali w 2008 r. jeden posiłek dziennie – śniadanie. Posiłek ten jest wydawany rano i w godzinach południowych, tak, aby niezależnie od zmienionej chorobą rytmu dobowego, każdy mógł z niego skorzystać.

Każdy uczestnik terapii w naszym ośrodku miał przydzielonego opiekuna I kontaktu. Opiekun to osoba planująca i koordynująca pracę terapeutyczną ze swoim podopiecznym. Prowadzi indywidualną dokumentację uczestnika terapii oraz pomagał mu w korzystaniu z innych instytucjonalnych i nie instytucjonalnych form wsparcia.

Formy i zakres terapii były dobierane indywidualnie w zależności od potrzeb i możliwości poszczególnych osób. Placówka proponowała następujący zakres usług: uczestniczenie

w zajęciach z zakresu psychoterapii indywidualnej i grupowej, muzykoterapii, arteterapii, ergoterapii, terapii ruchem, terapii rozrywką, profilaktyce zdrowotnej, biblioterapii, a także w treningach umiejętności społecznych (w tym: trening higieny osobistej, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, trening kulinarny i organizacji własnego czasu wolnego), w relaksie, psychoedukacji i szeroko pojętej socjoterapii.

Duży nacisk kładzie się na usamodzielnianie podopiecznych, co w znacznym stopniu poprawia ich jakość życia i samoocenę. W tym także celu uczestnicy terapii pełnili tygodniowe dyżury w pracowniach ŚDS. Na cotygodniowych spotkaniach społeczności terapeutycznej wspólnie planowane były imprezy typu:

zabawy taneczne, grupowe wyjścia na wystawy plastyczne i koncerty, do muzeum, wycieczki turystyczno-krajoznawcze, itp. 6 osób korzystających z terapii w ŚDS w 2008 r. podjęło próbę wykonywania pracy na wolnym rynku. Trzy z tych osób utrzymały się w zatrudnieniu i dobrze radzą sobie z wykonywanymi obowiązkami zawodowymi.

Środowiskowy Dom Samopomocy w okresie od stycznia do końca grudnia 2008 r. współpracował z MOPS, PCK, PKPS, Wojewódzkim Szpitalem dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Komendą Powiatową Policji w B-cu, z kuratorami sądowymi, z członkami rodzin podopiecznych oraz z innymi ośrodkami wsparcia z terenu naszego miasta i spoza niego. Szczególnie istotna była także wymiana doświadczeń ze środowiskowymi domami z innych regionów Polski.

W celu dorównywania standardom, określonym dla środowiskowych domów samopomocy, pracownicy podnosili swoje umiejętności zawodowe korzystając z cyklicznych szkoleń organizowanych w placówce i poza nią. Mieli też możliwości omawiania trudności, bądź wątpliwości w pracy terapeutycznej z psychologiem.

Środowiskowy Dom Samopomocy w grudniu 2008 r. był współorganizatorem kiermaszu świątecznego w siedzibie Bolesławieckiego Ośrodka Kultury. Uczestnicy terapii ŚDS w 2008r. brali udział w imprezach integracyjnych ze środowiskiem lokalnym poza placówką. Była to dobra okazja do promowania działalności Środowiskowego Domu wśród społeczności naszego miasta, a jednocześnie nobilitacja wysiłku podopiecznych i personelu placówki włożonego w długotrwały i trudny proces rehabilitacji. Dzięki takiej reklamie wiele wyrobów pracownianych sprzedaliśmy osobom z zewnątrz. Materiały informacyjne o Środowiskowym Domu Samopomocy, zamieszczane przez lokalnie działające media (telewizja, gazety), a także folder informacyjny placówki, zaprocentowały wzrostem społecznego zainteresowania działalnością ośrodka.

Dzięki pozyskanym dodatkowym środkom finansowym w czwartym kwartale 2008 r. kupiono dla ŚDS nowy komputer do gabinetu terapeuty dyżurnego, a także nowe krzesła do pomieszczeń pracownianych ŚDS. Dzięki tej dodatkowej transzy środków na działalność bieżącą placówka kupiła także filtrator powietrza i nowe meble do pomieszczenia świetlicowego.

Sprawozdanie z działalności Świetlicy Terapeutycznej za rok 2008

Świetlica Terapeutyczna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest placówką opiekuńczo-wychowawczą wsparcia dziennego dla dzieci w wieku 7 - 14 lat, stwarzających znaczne kłopoty wychowawcze, mających trudności w nauce szkolnej oraz problemy emocjonalne i społeczne. Są to dzieci niedostosowane społecznie i zagrożone uzależnieniami z powodu różnorodnych dysfunkcji środowiska rodzinnego.

Bezwzględne pierwszeństwo w przyjmowaniu do placówki mają dzieci zgłoszone przez pracowników socjalnych Ośrodka - w ramach realizacji jednej z form pomocowych świadczonych na rzecz rodziny.

Program pracy świetlicy jest zgodny z założeniami nowocześnie rozumianej profilaktyki uzależnień i niedostosowania społecznego i obejmuje w szczególności organizację:

- * pomocy w nauce,
- * zabaw o charakterze edukacyjnym i rozwojowym z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień,
- * zajęć wychowawczych,
- * zajęć rozwijających zainteresowania i twórcze zamiłowania,
- * porad i konsultacji dla rodziców wychowanków,
- * współpracy z instytucjami i organizacjami.

W 2008 r. programem objęto 27 dzieci z 19 rodzin. Ponadto w okresie od lipca do grudnia 2008 r. kolejne 27 dzieci z 13 rodzin uczestniczyło w zajęciach adaptacyjnych organizowanych w ramach projektu „Działając Wykorzystujesz Szansę” realizowanego przez MOPS ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W placówce są zatrudnione dwie osoby na stanowiskach: kierownik świetlicy i pedagog specjalista (2 x $\frac{3}{4}$ etatu).

Świetlica jest czynna w dni nauki szkolnej w godzinach od 12⁰⁰ do 18⁰⁰ a w dni wolne od nauki (wakacje, ferie) od 8⁰⁰ do 14⁰⁰.

W minionym roku zmniejszyła się rotacja uczestników zajęć i ustabilizowała się stała 20-osobowa grupa wychowanków systematycznie uczęszczających do placówki. Jednocześnie podniósł się poziom porozumienia i współpracy z rodzicami, wzrosła częstotliwość konsultacji pedagogicznych udzielanych im przez wychowawców.

Na terenie placówki wychowankowie mieli zapewnione warunki do nauki, odrabiania lekcji i do zajęć rozwijających zainteresowania i twórcze zamiłowania. Wszystkie osoby, które uczęszczały do świetlicy systematycznie, poprawiły wyniki w nauce i otrzymały promocje do następnej klasy.

Wychowankowie pod kierunkiem wychowawców przygotowywali i czynnie uczestniczyli w licznych imprezach i uroczystościach okolicznościowych, co znacznie wpłynęło na integrację członków grupy oraz grupy ze środowiskiem.

Towarzyszące niektórym imprezom nagrody, upominki i poczęstunki zostały zorganizowane dzięki darczyńcom, przy współpracy z rodzicami oraz ze środków pieniężnych zgromadzonych ze sprzedaży puszek aluminiowych. Codzienne organizowane są posiłki w postaci podwieczorków, do czego w dużej mierze przyczyniał się personel Domu Dziennego Pobytu „Senior” (pozostała z obiadu ciepła zupa ze stołówki DDP) oraz Towarzystwo Przyjaciół Dzieci (produkty żywnościowe).

Należy podkreślić, że w placówce nie ma zatrudnionej osoby sprzątającej, dlatego też wychowankowie z dużą pomocą wychowawców i w miarę swych możliwości utrzymują czystość i porządek we wszystkich pomieszczeniach.

W minionym okresie prowadzono ścisłą współpracę z pracownikami socjalnymi MOPS, szczególnie w sprawach dotyczących nowoprzyjętych do grupy wychowanków. Utrzymywano kontakt, w miarę potrzeb, z pedagogami szkolnymi i wychowawcami podopiecznych, z kuratorami sądowymi oraz z policją.

Współpraca z MOSiR-em umożliwiła bezpłatne korzystanie przez dzieci z zajęć na krytej pływalni oraz udział w 3 Spartakiadach Świetlic Środowiskowych pod hasłem : Żyj aktywnie”. W pierwszym półroczu kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem „Pomocna Dłoń” dzięki któremu dzieci uczestniczyły w wycieczkach do Zakładu BADER i Zakładu Ceramicznego „Bolesławiec”.

W dalszym ciągu, na bieżąco i w miarę możliwości udzielano wszechstronnej pomocy potrzebującym dzieciom w takich m. in. formach, jak:

- zaopatrywanie w odzież i obuwie systematycznie gromadzone w świetlicy – prowadzenie zbiórek rzeczy używanych;
- zapewnianie dzieciom obiadów w szkole lub w stołówce DDP „Senior” – przy ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi MOPS;
- interweniowanie w sprawach przemocy wobec dzieci stosowanej przez członków rodziny i w otaczającym je środowisku- przy współpracy z pracownikami socjalnymi, kuratorami sądowymi i policją.

Świetlica Terapeutyczna MOPS jest miejscem, gdzie dziecko czuje się bezpieczne mogąc liczyć na wsparcie i pomoc, a także na zabawę, relaks i nowe doświadczenia społeczne. Jest to miejsce, z którym się utożsamia i gdzie zaspakaja swoje potrzeby. Świadczy o tym fakt, iż często placówkę nadal odwiedzają byli wychowankowie, którzy potrzebują wsparcia emocjonalnego i rady w przeróżnych sytuacjach życiowych, a także podzielenia się swoimi osiągnięciami i sukcesami życiowymi.

Sprawozdanie z działalności II Środowiskowego Domu Samopomocy za rok 2008

II Środowiskowy Dom Samopomocy, z siedzibą przy ul. Parkowej, jako jednostka organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, stanowi placówkę wsparcia dziennego dla osób dorosłych z upośledzeniem umysłowym z terenu miasta Bolesławiec (w przypadku wolnych miejsc – również dla osób z powiatu bolesławieckiego, takich osób było 4).

Ogółem liczba osób, które w 2008 r. skorzystały z pomocy w postaci usług świadczonych przez Dom wyniosła 23. Dodatkowo 9 osób uczestniczyło w zajęciach w tzw. formie klubowej bez decyzji administracyjnej (głównie w imprezach integracyjnych).

Podstawowe zadanie placówki to prowadzenie postępowania wspierająco-rehabilitacyjnego, zmierzającego do rozwoju jak największej samodzielności i zaradności podopiecznych. Skład kadry realizującej działania terapeutyczne nie zmienił się i obejmuje: kierownika z uprawnieniami psychologa, 3 instruktorów terapii zajęciowej, 2 techników fizjoterapii. Dodatkowo w ramach umów zleceń w placówce pełnili dyżury logopeda i pielęgniarka. Zajęcia z muzykoterapii urozmaicone były gościnnym udziałem nauczyciela muzyki z Młodzieżowego Domu Kultury w Bolesławcu.

Oddziaływanie wspierająco-rehabilitacyjne prowadzono w oparciu o roczny plan imprez oraz plany pracy pracowni działających na terenie Domu: plastycznej, muzycznej, stolarskiej, kulinarnej, rehabilitacyjnej, gospodarstwa domowego i komputerowej. Na bieżąco uzupełniano wyposażenie i materiały dydaktyczne, sprzęt rehabilitacyjny, nowe meble. W pracowni plastycznej przeprowadzono renowację parkietu, odnowiono klatkę schodową. Teren zielony wokół budynku obsadzono krzewami i kwiatami, a w pracach ogrodniczych pod kierunkiem terapeuty uczestniczyli również podopieczni. Na dachu zamontowano reflektory zwiększające widoczność na posesji w porze nocnej.

W 2008 r. II ŚDS zorganizował większość imprez przewidzianych w kalendarzu świąt i planie organizacji imprez. Były to zarówno stałe uroczystości okolicznościowe jak np.: spotkanie oplatkowe, wielkanocne, Andrzejki, bal karnawałowy, itp., oraz wydarzenia na zewnątrz Domu o charakterze integracyjnym. Do najważniejszych zaliczyć należy:

- bal karnawałowy w domu weselnym Galeria, czyli spotkanie integracyjne z podopiecznymi Środowiskowego Domu Samopomocy z ul. Tysiąclecia, zorganizowane przez Zakład Doskonalenia Zawodowego w Bolesławcu
- udział w VIII Spotkaniu Oplatkowym Osób Niepełnosprawnych,
- zorganizowanie na terenie II ŚDS przyjęcia integracyjnego dla podopiecznych ŚDS ze Żnina,
- udział i nagrody w konkursie plastycznym organizowanym przez BOK: "Pocztówka z Bolesławca",
- udział w X Igrzyskach Lekkoatletycznych Szkół i Placówek Specjalnych,
- prezentacja programu artystycznego podopiecznych II ŚDS w ramach obchodów Dnia Seniora (na terenie Domu Dziennego Pobytu w B-cu),
- zwiedzanie zakładu BADER Polska,
- Andrzejki zorganizowane na terenie II ŚDS, z udziałem gości z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Bolesławcu,

- udział w I Zawodach Sportowo – Integracyjnych zorganizowanych na pływalni krytej w Bolesławcu.

Pensjonariusze Domu korzystali też z ofert miejskich instytucji kulturalnych: odwiedzali wystawy prac lokalnych artystów oraz wystawy tematyczne (np. "Pociąg do historii"), uczestniczyli w spektaklach teatralnych, spotkaniu z funkcjonariuszami policji.

Ponadto podopiecznym zorganizowano dwie autokarowe (jednodniowe) wycieczki rekreacyjno-edukacyjne: do Wrocławia oraz do Zamku Frydlant w Czechach. Koszty wycieczek zostały pokryte częściowo z budżetu placówki, a częściowo ze środków zgromadzonych z wyprzedaży prac uczestników terapii.

Dodatkowo, w ramach działalności promocyjnej oraz integracyjnej II ŚDS zorganizował w czerwcu 2008r. Pierwsze Integracyjne Spotkanie Rodzinne. Celem spotkania była wspólna zabawa środowisk związanych z niepełnosprawnością, przy muzyce oraz konkurencjach sportowych. Udział w spotkaniu wzięli rodzice i krewni podopiecznych II ŚDS, młodzież z Zespołu Szkół Specjalnych w B-cu, Stowarzyszenie Diabetyków, osoby, które zakończyły terapię w II ŚDS oraz te, które ukończyły szkołę i nie korzystają z żadnej rehabilitacji, a mogłyby przystąpić do terapii w placówce. Imprezę planowano zorganizować na terenie zielonym II ŚDS, natomiast warunki pogodowe sprawiły, że przeprowadzono ją w pomieszczeniach Domu, przy wspólnym grillowaniu na tarasie oraz muzykowaniu z zespołem wokalnym z Młodzieżowego Domu Kultury.

Natomiast 6 grudnia '08 podopieczni II ŚDS prezentowali swoje rękodzieło na terenie holu Kina Forum podczas świątecznego kiermaszu prac osób niepełnosprawnych, zorganizowanego przez Bolesławiecki Ośrodek Kultury.

Podopieczni II ŚDS, w zależności od swojej aktualnej sytuacji materialnej, ponoszą odpłatność: od 6,50 zł do 22,50 zł m-nie. Łącznie z tego tytułu uzyskano 2.206, zł , które odprowadzono do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

**CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW DOMOWYCH OBJĘTYCH POMOCA
ZA 2008 ROK**

Powód trudnej sytuacji życiowej		Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w tych gospodarstwach
	Klas.		
Ubóstwo	01	692	1.620
Sieroctwo	02	2	13
Bezdomność	03	77	100
Potrzeba ochrony macierzyństwa	04	36	140
Bezrobocie	05	557	1.513
Niepełnosprawność	06	502	1.019
Długotrwała choroba	07	524	1.040
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	08	315	1.082
W tym: rodziny niepełne	09	209	664
rodziny wielodzietne	10	62	356
Alkoholizm	11	124	255
Narkomania	12	7	8
Przemoc w rodzinie	13	13	48
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	14	18	25
Zdarzenie losowe	15	1	4

**TYPY GOSPODARSTW DOMOWYCH OBJĘTYCH POMOCA SPOŁECZNĄ
W 2008 R.**

Typ gospodarstwa domowego		Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w tych gospodarstwach
1	2	3	4
Rodziny ogółem: w tym: –	01	1.365	2.982
Jednoosobowe	02	676	676
Rodziny niepełne	03	261	759
Rodziny wielodzietne (4 i więcej dzieci)	04	47	287
Rodziny emerytów i rencistów	05	346	622

REALIZACJA ZADAŃ ZLECONYCH – 2008 R.

Formy Pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Razem	221	X	715.946	210	292
Zasiłki Stałe – ogółem	196	1.751	537.737	184	267
w tym przyznany dla osoby: -samotnie gospodarującej	141	1.350	457.967	141	141
- pozostającej w rodzinie	55	401	79.770	49	126
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	153	1.463	51.444	152	208
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	25	8.209	119.239	24	32
Zasiłki celowe na potrzeby wywołane klęską suszy w 2008 r.	8	8	7.526	8	24

REALIZACJA Programu "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" – 2008 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzieci 0-7 lat	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art.7 ustawy o pomocy społecznej
Rzeczywista liczba osób objętych programem	2.169	267	591	1.378
Liczba osób korzystających z posiłków (wszystkie)	518	59	412	47
Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	1.741	208	188	1.345
Liczba osób korzystających ze świadczenia rzeczowego	1.197	170	172	865

Rodzaj pomocy	Środki Gminy B-c	Dotacje wojewody	Koszt programu ogółem
Posiłki	160.411	181.662	342.073
Zasiłki celowe na zakup żywności, Pomoc rzeczowa	195.830 205.293	363.881 291.457	559.711 496.750
Dofinansowanie na wyposażenie stołówek (DDZP, MPP nr 1 i MPP nr 6)	-	5.298	5.298
Razem	561.534	842.298	1.403.832

ZAŁĄCZNIK nr 8

REALIZACJA ZADAŃ WŁASNYCH – 2008 R. BEZ POMOCY REALIZOWANEJ W RAMACH PROGRAMU „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”

Rodzaj świadczenia	Liczba gospodarstw Domowych	Liczba osób w gospodarstwach domowych	Kwota świadczeń w zł
Schronienie	13	15	8.530
Zasiłki celowe i pomoc w naturze w tym: - na opał - na leki - na przedszkola - zas. celowe na zaspokojenie innych potrzeb bytowych	847	2.119	343.234 185.454 40.685 5.478 111.617
Zasiłki okresowe: z tego z powodu: - bezrobocia:	497	1.240	422.600
	384	987	355.793
Usługi opiekuńcze i specjal. usł. opiekuńcze	130	171	362.845
Sprawienie pogrzebu	6	6	11.494
Domy Pomocy Społecznej	22	25	333.500
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	1	4	269
RAZEM:			1. 482.472,-

TABELA Z REALIZACJI ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH W 2008 ROKU

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń narastająco od początku roku
1	2	3	4
1.	Zasiłki rodzinne	1.734.732	28.645
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu	1.461.586	9.171
2.1.	urodzenie dziecka	169.000	169
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	529.246	1.404
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	1.200	3
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	251.090	1.477
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	108.300	1.470
2.5.1	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5. roku życia	27.900	465
2.5.2	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5. roku życia	80.400	1005
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	146.000	1.460
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	10.590	119
2.7.1	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się szkoła	10.440	116
2.7.2	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	150	3
2.8.	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	246.160	3.077
3.	zasiłki rodzinne z dodatkami (wiersz 1 + wiersz 2)	3.196.318	37.816
4.	zasiłki pielęgnacyjne	1.300.041	8.497
5.	świadczenia pielęgnacyjne	158.060	377
6.	świadczenia opiekuńcze (wiersz 4 + wiersz 5)	1.458.101	8.874

7.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	354.000	354
8.	Razem	5.008.419	47.044

ZESTAWIENIE WYDATKÓW Z REALIZACJI ZALICZKI ALIMENTACYJNEJ I FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO W 2008 R.

Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń narastająco od początku roku
Zaliczka alimentacyjna (od 01.01. do 30.09. 2008)	883.776	3.746
Fundusz alimentacyjny (od 01.10. do 31.12. 2008)	387.666	1.244
RAZEM	1.271.442	4.990

ZESTAWIENIE WYDATKÓW NA SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE I ZDROWOTNE W 2008 R.

Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń w roku 2008
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	27.941	261
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	8.317	232
RAZEM	36.258	493